

NARODNI DNEVNIK

Izbaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

S kolom in lažjo.

V torek zvečer so imeli ljubljanski uradniki sestanek, da se pogovore, kako naj uradniki nastopijo pri volitvah. Z ozirom na žalostne izkušnje s strani političnih strank je ogromna večina sklenila, da nastopijo uradniki pri skupščinskih volitvah v Ljubljani s samostojno listo.

Brez vsakega dvoma je, da imajo uradniki vso pravico, da razpolagajo s svojimi volivnimi kroglicami, kakor sami hočejo. Ne samo po načelih demokracije, temveč tudi po volivnem zakonu imajo uradniki to pravico in prav nihče nima pravice, da bi jih zato klical na odgovornost. Najmanj pa politične stranke, ki so pomagale uradništvu le z obljubami.

Vseh drž. nameščencev pa je v Ljubljani nad 4500 in dejansko so uradniki v Ljubljani najmočnejša stranka, če so seveda složni. Ali ni torej čisto naravno, če so si uradniki dejali, zakaj bi dali mandat, ki je njihov, drugim, mesto da bi ga zadržali za sebe. Saj so vse volitve dokazale, da 4500 glasov ne zbere v Ljubljani niti ena stranka. Več ko jasno pa je tudi to, da se noben poslanec ne bo tako zavzel za uradniške potrebe, ko poslanec, ki je sam uradnik in ki je prejel svoj mandat iz rok uradniške organizacije.

Zalibog pa ima Ljubljana enega samega poslanca in če je izvoljen uradniški kandidat, potem so seveda vsi drugi kandidati propadli. To pa je tista huda reč, da je uradniška kandidatura spravila vse stranke po konci. Najbolj pa seveda našo več ko dično SDS, ki misli, da je uradnik samo zato volivec, da večno in do onemoglosti glasuje za SDS. Ker pa se je uradnik drznil, da misli tudi za svojo korist, zato s kolom in z lažjo po njem!

In tako smo čitali v včerajšnjem »Slov. Narodu« nezaslišan napad na uradnike. Samostojna uradniška kandidatura je samo klerikalna intriga, da se vrže SDS, je samomor uradništva, je brezupna in dokaz, da se puste uradniki vleči za nos, in slično piše »Slov. Narod«. Obenem pa skuša z osebnimi napadi na vodilne pobornike uradniške emancipacije preplahiti uradništvo, da ne bi nastopilo pri volitvah samostojno. Na vse te napade in neresnice esdeesarskega glasila rečemo to-le:

Če je samostojna uradniška kandidatura pravilna ali ne, je vendar v vsakem slučaju jasno to, da morajo biti uradniki v boju za svoje pravice disciplinirani ali pa bodo vedno prezirane njih zahteve. Nihče ni bolj proti uradniku, kakor tisti, ki nastopa proti njegovi discipliniranosti, zakaj ta pomeni pol uspeha. Zato bo zaveden uradnik vedno sledil pozivu svoje organizacije, pa čeprav se z njenim sklepom ne bi strinjal. Kajti nemore organizacija skleniti tako napačnega koraka, kakoršnega pa bi zagrešil uradnik, ki bi se iznevil uradniški solidarnosti in disciplini.

To solidarnost pa skuša zrušiti esdeesarsko glasilo in proti tej discipliniranosti bije plat zvona. In to je treba konstatirati, ker to pove vse!

In s kakšnimi sredstvi dela to esdeesarsko glasilo. Uradništvu podtika, da je samo v službi klerikalne stranke, da je nesposobno za lasten nastop in da izdaja neko napredno idejo. Naj gospodje lepo molče in naj si zapomnijo, da je uradnik svojo udanost do napredne misli še stokrat dokazal, gospodje politični šefi pa svoje ljubezni do uradništva niti enkrat.

S kolom in neresnico proti emancipaciji uradništva, to je odgovor esdeesarske

Seja izvrševalnega odbora demokratske stranke.

Beograd, 28. julija. Včeraj popoldne je nadaljeval izvršni odbor demokratske stranke razpravo o političnem položaju. Kot se doznava, se opaža med demokrati želja, da se odnosi med obema skupinama izgladijo. Govori se, da se bo med šefom stranke Ljubo Davidovićem in dr. Vojo Marinkovićem kmalu dosegel sporazum.

Davidović ne želi, da bi se spor med njim in Marinkovićem postril. On je izjavil, da za nobeno ceno ne sme priti do razkola v demokratski stranki.

Med radikali vlada še vedno zatišje. Aca Stanojević bo odšel te dni iz Beograda, ker je mnenja, da sedaj ni pravi čas, da se sestane glavni odbor radikalne stranke, ker se niso razčistili medsebojni odnosi niti med demokrati samimi.

Včeraj je Aca Stanojević dalje časa konferiral s predsednikom skupščine Marko Trifkovićem. — Med pašičevci vlada velika pomirljivost napram osta-

lim radikalnim grupam. Elementi, ki žele sporazum z Veljo Vukičevićem, se bodo pogajali direktno ali indirektno z ožjimi pristaši Velje Vukičevića.

Včeraj sklicana seja vlade se ni vršila po vsej priliki radi tega, ker odnosi med demokrati še niso razčiščeni.

Beograd, 28. julija. Izvršni odbor demokratske stranke je končal svojo sejo ob 8. uri zvečer. Na seji so se pretresala samo strankina vprašanja, ker demokratski ministri še niso mogli dobiti od predsednika vlade g. Velje Vukičevića odgovora v pogledu izpolnitve njihovih zahtev. — Za tem so se obravnavale tudi pritožbe strankinih pristašev proti nekaterim kandidaturam. Vse pritožbe pa so bile zavrnjene. Dalje se je pretresal tudi spor med Matijevićem in Radogavljevićem. Tudi ta spor se še pred forumom dem. stranke ni končno veljavno rešil. Novinar Milan Popović pa je bil na tej seji izključen iz stranke.

FASISTOVSKI LIST O NAŠEM POMORSKEM OBOROŽEVANJU.

Trst, 28. julija. »Popolo di Trieste« javlja v nekem poročilu iz Kotora, da pride v Boko Kotorsko dva podmornika, ki se gradita na Angleškem. Za obrambo jugoslovanske obale se bodo v kratkem organizirale premakljive postaje, od katerih bo vsaka imela po en podmornik, po en motorni čoln za spuščanje torpedov, po en hidroplan. Razen tega se bodo zgradile posebne ladje, na katerih bodo nameščene mornariške posadke. Dalje bodo na teh ladjah posebne mašinerije za popravilo podmornikov in pa skladišča z oskrbovanje vojnih ladij. Take premakljive postaje bodo nameščene v bližini pomorskih baz, tako da bodo vsak čas lahko oskrbovale podmornike. Za zdaj bodo osnovane tri podmorske postaje, nameravajo se pa ustanoviti še nadaljne tri. Obramba obale bo ojačena tudi na ta način, da se bodo naprej določile točke, oziroma črte za položitev podmorskih min. V vsem bo stavljeno v službo osem posebnih podmornikov prvega razreda in trije podmorniki drugega razreda, iz katerih se bo vodila vsa obramba obale. V ta namen je poslanih v Anglijo že več častnikov in moštva, da se tam spopolnijo v tej službi. Vojno ministrstvo za zdaj ne bo gradilo novih vojnih ladij, temveč samo šest velikih torpednih rušilcev, vsakega z 1350 tonami in dve mali oklopnici s po 100 tonami in Ohridsko jezero. — »Popolo di Trieste« v svojem poročilu naglašja, da so pomorski strokovnjaki v Jugoslaviji prepričani, da se mora jugoslovanska obala dati braniti z malimi ladjami, ki se bodo zgradile lahko iz rednega proračuna.

ESDEESARSKA POLITIKA.

Beograd, 28. julija. (B) Vprašanje slovenskih samostojnih demokratov še vedno zanima politične kroge. Največ skrbi pa prizadeva to vprašanje načelniku stranke Pribičeviću. Tako je on včeraj dal novinarjem naslednjo izjavo: »Sploh je nemogoče, da bi slovenski samostojni demokratje kaj začeli brez soglasja cele samostojne demokratske stranke.

ga glasila na uradniški protest proti brezdelju strank za uradniške interese.

Kaj mislijo gospodje od SDS, da so še danes v vladi, da bodo s terorjem strahovali uradništvo. Tisti časi so minili in da bodo za večno minili, tudi zato je potrebna samostojna uradniška kandidatura, da bodo stranke malo bolj cenile uradnike in malo bolj upoštevale njegove zahteve.

Dobro si je treba zapomniti, da ima tisti, ki hoče imeti posla s slovenskimi samostojnimi demokrati, samo eno pot: to je preko vse samostojno demokratske stranke.

Sotrudnik »Politike«, ki je to izjavo stenografiral, je opozoril Pribičevića, da so se morala pogajanja najbrž vseeno voditi, a brez njegove vednosti. To mu je povedal neki politik, ki je značajan in ki nikdar ne govori heresnice.

Nato je odvrnil Pribičević: »Merodajna faktorja sva jaz in dr. Žerjav. Prej nego je »Politika« objavila to vest, naj bi se bila o njeni resničnosti pri nas preprčala. Dr. Žerjav ni nepošten človek, ki bi vodil pogajanja za mojim hrbtom.«

NE BO RAZKOLA MED DEMOKRATI.

Beograd, 28. julija. Ugleden davidovićev je izjavil, da se v demokratski stranki ne more pričakovati kakih turbulencij, ker želita obe skupini — Davidovićeva in Marinkovićeva — da ostane demokratska stranka v volilni vladi. Samo šef demokratske stranke g. Ljubo Davidović zahteva, da izpolni Velja Vukičević zahteve demokratske stranke. Te zahteve pa ne bodo pretirane ter bodo tudi demokrati gledali, da pride do sporazuma.

PRED SODIŠČEM MORA PAVLE RADIĆ DOKAZATI SVOJE TRDITVE.

Beograd, 28. julija. Včeraj popoldne je izjavil predsednik vlade g. Velja Vukičević, da je obtožil Pavla Radića zato, ker je nazval državne uradnike v Južni Srbiji za kačake. G. Vukičević je dejal: »Hočem, da g. Pavle Radić pred sodiščem dokaže, da so uradniki v Južni Srbiji kačaki. Jaz bom tožil vsakega, ki bo klevetal državne organe. Nočem, da bi take izjave pričale o volilnem nasilju, ker je znano, da so volitve svobodne.«

POTOVANJE BOLGARSKEGA KRALJA.

Budimpešta, 28. julija. V Budimpešti pričakujejo vsak čas prihod kralja Borisa, ki je pred dvema dnevnoma odpotoval iz Sofije. Kralj Boris je poslal že svoj avto v Budimpešto in tudi njegov šofer je že došel tja. Na tem potovanju se kralj Boris sestane s svojim bratom Kirilom in s svojo sestro Nedeždo, ki živi v Nemčiji. Kralj Boris se je odločil prepotovati Jugoslavijo, Avstrijo, Nemčijo, Madjarsko, Českoslovaško, Francijo, Holandijo in Italijo, nato pa oditi v Švico na odmor. V Bolgarijo se povrne šele pozno na jesen.

Bratiano za ozko zvezo z Jugoslavijo.

Bukarešta, 28. julija. (B) Vladni listi podčrtavajo nekatere izjave g. Bratianu-a na banketu, ki je bil prirejen v čast jugoslovanske delegacije in pripisujejo tem izjavam poseben političen pomen. »Jugoslavija in Rumunija«, je rekel Bratianu, »morata biti trdno zvezani s prijateljstvom in z interesi miru na Balkanu in v Evropi. Nam vsem je potreben mir, in sicer mir, ki ga imamo sedaj, kajti neki drug mir bi bil za nas izzivanje, ki ga ne bi mogli trpeti.« — Te izjave Bratianu-a je podkrepil govor jugoslovanskega ministra dr. Perića, ki je poudaril, da je Mala antanta trdna zastava za mir v Srednji Evropi. Konsolidacija notranjih razmer v Rumuniji predstavlja za Jugoslavijo jamstvo, da mir ne bo moten.

FRANCIJA GROZI S PREKINJENJEM DIPLOMATSKIH ODNOSAJEV Z MOSKVO.

Pariz, 28. julija. Francoski poslanik Herbert se je po daljšem bivanju v Parizu te dni vrnil zopet v Moskvo. Prepričan je, da Francija ne more več prenašati komunističnih intrig in neredov in tudi ne dejstva, da komunistični propagandisti vzdržujejo stalne zveze s sovjetskimi zastopniki v Parizu.

Herbert se je takoj po prihodu v Moskvo posetil ljudskega poverjenika za zunanje zadeve Čičerina in mu vse razložil. Posebno je naglasil, da francoska javnost ne more dalje prenašati tega stanja. Če sovjetska vlada želi skleniti s Francijo razne konvencije, mora ustaviti tako aktivnost svojih zastopnikov.

Čičerin je po svojem starem običaju izjavil Herbertu, da se komunistična propaganda ne tiče sovjetske vlade, ker to propaganda vodi tretja internacionala, on pa da ne more te propagande preprečiti.

NOVE ARETACIJE NA DUNAJU.

Dunaj, 28. julija. Nocoj so zopet aretirali več oseb, ki so bile udeležene pri plenitvi »Reichspost« in trgovin z orožjem. Pri aretaciji so našli dosti orožja in streliva. Včeraj je v bolnici umrl še en delavec. To je 103. žrtev dunajskih nemirov.

DR. KOROŠEC ODPOTOVAL V LJUBLJANO.

Beograd, 28. julija. Dr. Anton Korošec, ki se je te dni nahajal v Beogradu, je odpotoval nazaj v Ljubljano.

KAKO POMAGATI PREZADOLŽENIM SRBSKIM KMETOM.

Beograd, 28. julija. (B) Na svojem potu v Južno Srbijo je trgovinski minister dr. Spaho sinoči ob 5. prišel v Kragujevac. Ko so ga vprašali, kaj misli storiti, da se popravi težko stanje zadolženega kmeta, je odgovoril: »Moje mnenje je, da je treba te dolgove spreminiti v dolgoročno posojila. V tem oziru bi morala pomagati tudi Hipotekarna banka. V tem smislu sem z merodajnimi osebami v Hipotekarni banki že govoril.«

VEDNO ŠTEVILNEJŠI ATENTATI NA VIŠJE SOVJETSKE URADNIKE.

Moskva, 28. julija. Leningradski listi prinašajo čisto vesti o smrti višjih sovjetskih uradnikov. Po vsem izgleda, da se množe atentati na sovjetske funkcionarje. V zadnjem času je bilo 20 takih slučajev.

DOPIŠNIK »TIMESA« NA KITAJSKEM IZGINIL.

London, 28. julija. »Times« javlja iz Pekinga, da je dopisnik »Timesa« na potu v Hankov izginil.

Spoznanje prihaja.

Na Dunaju, 26. jul.

Včeraj je bila prva seja Nationalrata po krvavi petku, ki je potekla v globokem spominu na krvave žrtve, na njihove preostale, ki za njimi žalujejo in na premnoženje ranjenec, ki ječijo po bolnišnicah. Govor predsednika je poslušala cela zbornica stoje in molče. Potem je bila zaključena v znak žalosti.

Danes pa je bila druga seja, ki je bila odmerjena debati o petkovih dogodkih. Debatu je pričel sam kancelar dr. Seipel, ki je v enournem prostem govoru označil stališče vlade nasproti dogodkom črnega petka. S prav majhno izjemo je mogel govoriti ob splošni pozornosti in polnem miru zbornice. Ze to je bilo znamenje, da so se duhovi precej pomirili in pa, da se ta debata pač mora vršiti. Na njem je govoril nad dve uri dr. Bauer, vodja socialistov, ki je bil večinoma miren in je celo spustil v svet dragocena priznanja. Zdej, ko to pišem, govori že tretjo uro landbundovski notranji minister, ki se prav dobro odrezava na vse možne medklice socialistov. Ni za hip ni prišel v zadrego.

Izostali so torej viharji, ki bi jih temni življenji radi doživeli. Ze po dosedanjim pisavi njihovega glavnega glasila »Arbeiter - Zeitung« moremo soditi, da je prišlo prav bridko spoznanje v njihove vrste, spoznanje, da so krvavi petek uprizorili skrivni temni elementi, ki napovedujejo boj na življenje in smrt tudi socialistom. To so komunisti pod protektoratom boljševizma, česar ti prav nič ne skrivajo. »Die Rote Fahne« jim napoveduje boj do skrajnosti in enako buržoaziji, ki jo hočejo streti in na njenih ognjiščih postaviti komunističko sovjetsko republiko.

Socialiste torej po krvavi petku prav hudo bole glave, tako da sami priznavajo, da so napravili več težkih pogreškov. »Arbeiter Ztg.« je prevzela težavno nalogo, da svoje mase izvele iz krepljenega komunističkega vpliva. Jako pametno modruje po priliki takole:

Cule so se zahteve, naj se delavske množice oborožijo. Kaj bi moglo nastati iz tega drugo kakor domača meščanska vojna? Na Dunaju bi delavstvo zmagalo in postalo popolnoma gospodar situacije, moglo bi igrati celo vlado spoditi in proglasiti novo vlado po svoji volji. — Ali kaj bi bilo s tem delavstvu v celoti pomagano? Zunaj Dunaja bi v vseh deželah bilo delavstvo izročeno na milost in nemilost fašističnim organizacijam in kmečkim Heimatwehrom. Torej razun na Dunaju bi delavstvo povsod podleгло, kar ni

za nas prav nič mikavno. Mi smo povsod v velikih manjšinah in imamo proti sebi močne kmečke organizacije. Zunaj Dunaja bi bila tudi proglašena nova vlada ali bi stara vlada prenesla ven z Dunaja svoj sedež. Nastal bi torej popoln boj kot Dunaja, ki ga Dunaj nikakor ne more prenesti. To bi bil pač polom delavstva. Z meščansko vojno torej delavstvu ne more biti pomagano, kajti danes je za take boje delavstvo preslabotno, razun na Dunaju, — ali Dunaj še ni vse, še ni zadosti na zmago delavskih mas. Zato z revolucionarnimi metodami ne moremo danes zmagati, pač pa edino s pravo demokracijo, da gremo tudi med kmečke mase in jih pridobimo za delavsko-kmečko zvezo. Dakler nimamo večine kmečkega življa, vsaj vsega kmečkega delavstva, dotlej moramo kar opustiti pohlepne želje, da bi z orožjem v rokah delali politiko delavstva, kajti tudi največji hipni uspehi bi ostali v praksi ničevi in bi pomenili le poraz, ne pa zmage delavstva.

Takega mačka so dobili socialisti po krvavi petku. Zato ni čudno, da so jeli neprikrito priznavati, da so organizovane in njim poslušne delavske mase nedolžne na dogodkih nesrečnega petka, kajti vse zlo so zakrivila temni elementi komunizma in boljševizma. Dr. Bauer je danes v zbornici priznal veliko krivdo socialistov, da so spustili na tisti petek vajeti iz rok in da so stali v ospredju njim tuji elementi, ki so požigali in ropali in izzivali krvave v toliki meri, da je redarstvo streljalo. To priznanje je več vredno, nego vse tisto neslano zabavljanje proti redarjem, češ da so o nepravem času in brez pravega vzroka streljali.

Vsa debata v Nationalratu dokazuje, da so socialisti še vedno v veliki zadregi in ne vedo, kako bi se kolikor toliko častno izmazali. Vedo le jasno, da so izgubili vajeti na ulicah iz rok in da imajo poslej boj z elementi, ki so jim nevarnejši nego meščanske stranke s Seiplom na čelu. Zato tudi poteče debata v parlamentu brez posebnih pretresljajev. Vlada se čuti močno, ker ima na svoji strani vse poštene življe in ker vidi, kako je celo socialna demokracija prišla v težko krizo. In meščanskim strankam je do tega, da imajo proti sebi tako opozicijo, kakor so socialisti pod vodstvom Rennerja, Bauerja in Seitzla, ki imajo v sebi čustvo odgovornosti, ne pa da bi se morali boriti s sodrgo, ki prejema komando iz tujine. A. G.

Slovenska SDS in demokratska stranka.

Višek vse politične modrosti SDS je v tem, kako bi s pomočjo vlade komandirali nad Slovenijo. In zato je naravno, da skuša SDS biti vedno v vladi. Ta dična stranka pa je imela to smolo, da je slabo kalkulirala in da se je izkazala žandarjska vloga v jugoslovanski politiki kot docela odvisna. Pa je zato izpadla SDS iz vlade in prišla v opozicijo. Je sicer SDS večkrat poskušala, da pride zopet v vlado in zato se je svoje dni silno trudila, da se približa radikalom. Pa tudi ti napori so bili brezuspešni. In tako se je SDS naenkrat spomnila, da je pravzaprav izšla iz demokratske stranke, ki pa je sedaj vrhu vsega še v vladi.

Kaj čuda, da so pričeli naši esdeesari iskati kontakt z Davidovičev stranko. Seveda le po ovinkih.

Zgodilo pa se je, da je o tem prišlo tudi nekaj v javnost in sicer malo prezgodaj, kakor so si gospodje želeli. Bili so tako zopet enkrat račun zmešani. Naravno, da so bili gospodje divji in tudi to nas ne čudi, da so hoteli malo paradiirati s svojo maščevalnostjo. Pri tem pa so bili tako nerodni, da so pozabili, da je vsa njih nervoznost in vse njih ogorčenje dokaz, da je bila vest o njih namernih resničnih, ker se po starem zakonu ljudje razburjajo samo nad resničnimi očitki, ne pa nad neresničnimi. Politične rutine torej gospodje še vedno nimajo.

Pa ni to edino nerodnost, ki so jo zagrešili. O stvari sta namreč izpregovorila tudi gg. Pribežević in Žerjav in sicer na ta način, da eden potrjuje to, kar drugi zanika. Evo dokaz!

G. Pribežević pravi v »Vremenu«: »Vest »Politike« (o pogajanjih SDS z DS) je od začetka do konca izmišljena... Slovenski sam. demokrati niso niti mislili na kaka pogajanja z Davidovičev stranko...«

Kako je nastopil Pribežević proti Lj. Davidoviču l. 1925.

V zadnjem času govore naši esdeesari mnogo o skupnem nastopu sam. demokratov in davidovičevcev po volitvah. Na drugi strani pa si upa dajati g. Svetozar Pribežević Ljubi Davidoviču nasvete, kako se naj ščiti svoboda volitev. Kaka drznost je to, naj pokaže izjava Ljube Davidoviča, ki jo je dal l. 1925, ko so mu policijske oblasti par dni pred slaboznanimi volitvami prepovedale shod. Tedaj je izjavil Ljuba Davidovič to-le:

»Tam ni več Zagreba, temveč tam je kraljevina Svetozara Pribeževića.

Kdor se hoče naučiti groze, naj gre v Zagreb, da tam vidi, kaj se pravi močna roka. In potem naj ima še pogum trdit, da pomeni sedanjí režim slabost. Za vsakim vogalom morate paziti, da ne planejo na vas najemniki in vas pretepejo, kakor bi se to kmalu zgodilo Spahu in dr. Behmenu. Po mojem mnenju je bil človek te dni v Džumaji bolj varen ko v Zagrebu.

Vse, kar so počeli so delali z izgovorom, da varujejo mene. Kategorično sem si prepovedal, da bi mene in moje prijatelje na svoj način varoval Svetozar Pribežević. Če bi manj ščitil Draškovića, bi bil ta morebiti še danes živ. Pribežević pa me tudi ni ščitil pred demonstranti, temveč samo pred manifestanti. To sklepam iz dejstva, ker je oblastvo obenem s prepovedjo shoda prepovedalo tudi

vsako manifestiranje na cesti. Na poti od kolodvora je dobil vsakdo, ki je klical: Živio Davidovič! — udarec s puškinim kopitom. Tisti, ki so kljub prepovedi pokazali svoje mišljenje, so se rešili le s hitrim begom.

Šodur je bil dovoljen celo frankovcem, proti čemur mi seveda ne protestiramo, toda demokratski stranki je bil shod prepovedan. Po mnenju Pribeževića in Wilderja so namreč državi bolj nevarni ko vsaka druga stranka.

Posrečilo se mi je, da sem imel prijateljski sestanek v tajništvu demokratske stranke in tam je bilo povedano to, kar bi se moralo povedati na shodu v Music Hallu. Za ta shod je bilo izdanih nad 5000 stopnic.

Kako nazira Zagreb na demokrate in na Pribeževića, to bo 8. februar jasno pokazal.

Vsled prepovedi shoda se je politika sporazuma samo okrepila in zavedni Zagreb bo stal za to politiko v celoti in popolnoma.

To je tisto, kar vladne gospode najbolj boli. S svojim sprejemom v Zagrebu sem popolnoma zadovoljen. Globoko in odkritosrečno sem hvaležen Zagrebčanom.

Objalujem, da se je izdijala odurna politika na mojih mladih prijateljih, na dijakih, ki so bili vedno v naši bližini. Bili so aretirani, ker so me ščitili pred čuvarji zakona.

Tako je govoril l. 1925 Ljuba Davidovič o

volivnem nasilju, ki ga je izvajal Pribežević celo nad demokratsko stranko. Danes pa bi hoteli s pomočjo Ljube Davidoviča rešiti svojo polomljeno barko.

L. 1925 niso pustili Davidoviču niti govoriti, danes pa bi hoteli s pomočjo Ljube Davidoviča priti do besede.

L. 1925 so s puškinim kopitom nagrajali udanost do Ljube Davidoviča, danes pa bi hoteli, da Ljuba Davidovič napodi od sebe tiste, ki so ga ščitili pred čuvarji zakona in na ljubo onih, ki so ga napadali.

Ima sicer v resnici čika Ljuba dobro srce in marsikaj oprusti, toda ravno zadnji njegov nastop dokazuje, da glede svobodnih volitev ne pozna kompromisa in da je v tem oziru tudi dobri Davidovič jeklen in neizprosno mož.

Zato gospodje od SDS le sanjajte, vas bodo že še dogodki vzbudili iz sanj v kruto realnost.

Politične vesti.

— K sporu v demokratski stranki. »Politika« objavlja z ozirom na spor v demokratski stranki to-le interesantno izjavo dobro poučenega demokrata njenemu dopisniku: »Videli ste, da je celo sam Davidovič, ko je zahteval garancije, da ne pride več do volivnih nasilij, dejal, da smatra, da bi bilo dobro, če ostane demokratska stranka v vladi. Oblast je oblast in večina demokratov je danes za to, da se ostane v vladi. Zaradi tega bi bila, ako bi se glavnemu odboru postavilo vprašanje, ali se naj ostane v vladi, ali pa izstopi iz nje, na vsak način večina za to, da se ostane v vladi. V prvem hipu, ko je prišlo do boja med Davidovičem in demokratskimi ministri, si ni bil Voja Marinković na jasnem, kdo bo vse za njega. Sedaj si je na jasnem in zato forsira sklep glavnega odbora demokratske stranke, kdo ima prav: ali šef stranke ali pa ministri. G. Marinković noče, da ga ovira pri delu in zato hoče imeti čisto situacijo. Z drugimi besedami: g. Marinković hoče vedeti, kdo je zanj in kdo proti njemu in da temu primerno uredi svoje postopanje. V prepričanju, da bo imel za seboj večino glavnega odbora, zahteva zato Marinković, da presodi situacijo glavni odbor in da potem odloči. Tak sklep je demokratskim ministrom potreben tem bolj, da jim ne bi bilo več treba poslušati šefa stranke, Ljube Davidoviča. Vse to je sicer bolešno za demokratsko stranko, toda tako je!

— Ljuba Davidovič o St. Radiću. V zadnjem času se opaža, da St. Radić precej koketira z demokrati in zlasti z Ljubo Davidovičem. Očividno je Radić prepričan, da bi moglo po volitvah priti med njim in demokratom do koalicije, ki bi bila ev. celo tako močna, da bi mogla prevzeti vlado. Zato je tem bolj interesantna izjava Ljube Davidoviča o St. Radiću. Med drugim je dejal šef demokratske stranke: Nekateri mi bodo zamermili zajedno z muslimani južne Srbije, kakor so mi svoj čas zamerili sodelovanje s St. Radićem. Oboje brez razloga. Pred prihodom St. Radića v skupščino in njegovim sodelovanjem v njej, so mislili naši prijatelji iz tujine, da more postati »hrvatsko vprašanje« opasno za našo državo. Kakor vidite, o tej opasnosti danes nihče več ne govori. Radić je razbil našo skupno fronto, odšel je z radikali v vlado in v sodelovanju z njimi škodoval Hrvatski in tudi svojem ugledu, česar vsega ne bi mu bilo treba, da je ostal v zvezi z nami. Danes zopet govorim o sodelovanju z nami, toda mi, poučeni od izkušnje, bi samo vprašali, kako dolgo bi trajal ta sporazum. To vprašanje stavim, ker g. Radić nikdar točno ne ve, kaj pravzaprav hoče. Zapleten ko piše v ovre, on vsak dan menja svojo taktiko in cilj svoje politike, nevažen držati svojo besedo in je zato z njim trajen sporazum zelo težaven. Mislim, da bi morali za sporazum z Radićem jamčiti nekateri od njegovih poštenih ljudi in ne samo Radić.

— Spor med demokrati še ni čisto izravnani. Po seji izvršilnega odbora demokratske stranke je bil Davidovič jako utrujen, tako da ni dal nobene izjave. Neki ugledni demokrat je izjavil, da se popoldne ni razpravljalo o notranjih sporih, ker se je bilo treba odločiti o vprašanju kandidatur v posameznih okrožjih. Niso točne vesti nekaterih beograjskih listov, da je bil dopoldne ves spor zglašen. Spor ni izravnani. Zato se bo razprava še v sredo nadaljevala. Kakšna bo odločitev, ne moremo naprej vedeti. Če pa vvažujemo položaj v vsej državi, razpoloženje volivcev in edinstvo stranke, se moramo postaviti na stališče, da ostanemo v vladi. Davidovič je danes ves dan govoril in je bil zelo razburjen. Iz njega je govoril ponos užaljenega in ponižanega človeka, politika in načelnika stranke. Davidovič je ministre posebno opozarjal na mnoge nepravilnosti, nezakonitosti in nasilja, ki jih je vlada pri teh volitvah zagrešila. Podčrtaval je, da se to ne sme več trpeti in se ne bo trpelo. Davidovič je naglašal, da je dozdaj dosti trpel. Njegov govor je vse dirnil. Na koncu je Davidovič dejal, da je Vukičevića še enkrat treba poskusiti pripraviti do tega, da izvrši sporazum in prevzete obveznosti. Potem se bo pa videlo, kaj se da naprej napraviti.

— Nastop kmečke stranke proti Bratianovi vladi na žalni seji rumunskega parlamenta. Na žalni seji rumunskega parlamenta je kot prvi govoril ministrski predsednik Bratianu in slavil zasluge pokojnega kralja Ferdinandanda. Ni pozabil omeniti tudi zasluge kraljice Marije. Nato je z vsem povdorkom zaklical, da je prestolonasledno vprašanje rešeno in da je kralj Rumunije odselej princ Mihael. Za Bratianom je govoril vodja rumunske opozicije Manin. Tudi on je hvalil zaslužno delo pokojnega kralja in izjavil, da priznava regentski svet. Nato pa je prešel v vehementen napad na vlado. Po krivdi vlade je vse javno življenje v Rumuniji zastrupljeno. Nobene legalnosti ni več in najjasnejši dokaz za to so zadnje volitve.

Zahteva zato takojšen razpust parlamenta in razpis novih volitev. V Rumuniji mora zavladati nov režim, ali pa je ogrožen obstoj države. Bratianu je takoj odgovoril Manin in dejal, da so se volitve izvršile v redu in je zato sedanja poslanska zbornica pravi izraz volje rumunskega ljudstva. Zbornica zato tudi ne bo razpuščena in se ne bo ozirala na ambicije nekaterih voditeljev. — V senatu je izjavil general Averescu, da priznava regentski svet.

— Avstrijski parlament o dunajskih dogodkih. V torek je razpravljal dunajski parlament o dunajskih dogodkih. Razpravo je otvoril kancelar Seipel, ki je podal pregled o poteku dogodkov ter napadel socialno demokracijo kot povzročiteljico neredov. Za njim je govoril soc. demokrat dr. Bauer, ki je priznal, da je zagrešila soc. demokracija več težkih napak. Vseeno pa je vehementno napadel policijo in zahteval v smislu strankinega sklepa parlamentarno preiskavo dogodkov, amnestijo za aretirance in nastop proti policiji. Govorniki vladnih strank so se nato brez izjeme izjavili proti tem predlogom. Velik učinek je imel tudi govor podkancelarja, ki je med drugim dokazal, da so bili med demonstranti zločinski tipi. Vsa debata je za soc. demokratsko stranko zelo klavno končala in zato tudi soc. dem. poslanci niso bili tako borbeno razpoloženi, ko obično.

— Spor med Nemčijo in Belgijo. »Wolffov urad« javlja, da je nemški poslanik v Bruslju izročil belgijski vladi noto nemške vlade, v kateri pravi, da je belgijski minister vojne in mornarice v svojem memorandumu brez konkretnih dokazov govoril proti Nemčiji in da bo nemška javnost pod vtisom te spomenice belgijskega vojnega ministra že znala sama najti pravo smer, da se take stvari od strani belgijske vlade ne bodo več ponovile.

— Poljska vlada se ne čuti dovolj sigurne. Povodom proglasa socialistične stranke, ki ga je izdal izvrševalni odbor stranke proti vladi maršala Pilsudskega, so se razmere za vlado znatno izpremenile in poslabšale in je pričakovati, da bo prišlo v najkrajšem času do izprememb v poljski vladi. Te dni je demisioniral minister Moraczewski, ki je sedel v vladi kot zastopnik socialistične stranke, ki je doslej podpirala Pilsudskijev vladni režim. V zvezi z ostavko ministra Moraczewskega, se pričakuje, da bo še tekom tega tedna došlo do rekonstrukcije poljske vlade.

— Komunistična opozicija v sovjetski Rusiji. Vladno glasilo »Pravda« piše, da je opozicija, ki jo vodijo Leon Trocki, G. Zinovjev i. dr. doživela med člani komunistične stranke — sovjetski Uniji — strahovit poraz. O razcepu komunistične stranke ne more biti govora, ker je strankino vodstvo trdno uverjeno, da se bo vzdržala disciplina in enotnost v stranki. S svojimi načeli škodujeta Trocki in Zinovjev osnovnim idejam leninizma. Zato svetuje »Pravda« opoziciji, da naj iz nastalega položaja vzame dober nauk in se odreče svojim zmotam. Pridobitve proletarske revolucije se ne smejo izigrati. — Vsekakor pa bo padla odločitev 30. julija. Takrat se bo tudi videla moč opozicije.

Beleške.

G. ŽERJAV MED PROROKI.

V zadnjem času se je lotil g. Žerjav nevhvaležnega posla strankarskega proroka in tako čitamo, da bo pri septembarskih volitvah dobila slovenska SDS mesto 27.000 celih 40.000 glasov. Tudi en glas ne bo manjkal.

Da si je g. Žerjav kljub vsem slabim časom za SDS ohranil še toliko humorja, mu je na vsak način čestitati.

Ali kaj vse to pomaga, ko pa je že iz starih časov politično prorokovanje na zelo slabem glasu.

Sicer pa: Ali bi mogel kdo bolj resnično prorokovati ko SDS? Ali se mar ni vse tako lepo cekinasto izpolnilo, kakor je proročeval dr. Žerjav?

»DELAJSKI POLITIKI«

vjudno sporočamo, da se ji za njeno pozornost sicer zahvalujemo, da pa na njena izvajanja ne bomo reagirali, dokler ne bodo pisana v tonu, ki je med kulturnimi ljudmi v navadi. Seveda tudi ne moremo prevzeti posele učitelja, da bi »Delavsko politiko« naučili, da bi naša izvajanja vsaj razumela. Končno bodi »Delavski politik« povedano, da nam je absolutno vseeno, kako sodbo ima o nas in o našem listu, ker na mnenje demagoških listov nismo nikdar polagali nobene važnosti.

ODKRITOSRČNA SKRB.

»Jutro« se silno zgraža, da so krščanski socialci zopet »opeharjeni« od vodstva SLS. Ta skrb »Jutra« za krščanske socialce je vsled svoje odkritosrčnosti v resnici ganljiva.

Pa ne da bi še SDS hotela med krščanske socialce, ki ne more niti med radikale in niti med demokrate?

Ali pa je »Jutro« tako naivno, da misli z enim papirnatim člankom pridobiti kršč. socialce — za SDS!

Misel je v resnici vredna bogov!

Kratke vesti.

Komunistična propaganda na Francoskem se ne širi samo med delavstvom, temveč celo med vojaštvom. Vlada bo radi tega intervenirala pri moskovski vladi in je opozorila na nevarnost ukinitve pogodbe glede predvojnih ruskih dolgov, ako se ne neha s komunistično propagando.

Delavski zakon v Angliji je bil sprejet v zgornji zbornici s 86 proti 17 glasovom.

Na Portugalskem je mir, tako javlja portugalska vlada. Položaj vlade je čvrst.

Atentator Koverda, ki je izvršil znani atentat na poljskega poslanika v Varšavi, dr. Vojkova — ni pomiloščen.

Dnevne vesti.

NEZASLIŠANO ZA NAŠE RAZMERE.

Politični prijatelji Asquitha so sklenili, da mu poklonijo ob priliki njegove 75-letnice letno rento v znesku 2500 funtov (okoli 675 tisoč dinarjev) in enkratni znesek v višini 20.000 funtov.

Da bi pri nas poklonili politični prijatelji svojemu voditelju tak denar, seveda ni niti misliti. Nezaslišano pa bi bilo, da ne bi njegovi politični nasprotniki označili tak dar — kot koristništvo.

Asquith ima kot bivši ministrski predsednik pravico na 2000 funtov letno pokojnine. Toda to pokojnino dobi le, če poda izjavo, da je v slabih gnetnih razmerah. Te izjave pa Asquith ni hotel dati in zato tudi ni dobil pokojnine. — Nezaslišano!

Se bolj nezaslišano pa je to, da se na Angliškem smatra kot nedostojno, da bi bivši ministrski predsednik postal zopet advokat. In ker je Asquith ostal zvest temu nazoru, je tudi prišel v sedanjih težavah položaj.

Mislino pa, da bi bilo dobro, če bi se tudi pri nas udomačili taki »nezaslišani« nazori.

— **Opustitev zagrebske tobačne tovarne?** Poslopje, v katerem se nahaja zagrebska tovarna cigar je last mestne občine. Mestna občina je, kot smo svoječasno poročali, najemno močno zvišala. Vsled tega je prišlo le dni med interesiranimi strankama do pogajanj, ki pa še niso zaključena. Uprava monopolov, ki razmišlja že dalje časa o tem, če bi ne bilo najbolje, da bi se zagrebska tovarna cigar sploh ukinila, njena produkcija pa razdelila med ljubljansko in senjsko tobačno tovarno, zagrebske tovarne kot se zahtuje, edino v tem slučaju zaenkrat ne bo ukinila, če se doseže glede najemnine ugoden aranžman. V slučaju ukinutve namerava zgraditi monopolna uprava v Zagrebu veliko skladišče za sol, v katerem bo prostora za 5 milijonov kg soli. Razven tega namerava zgraditi monopolna upravo veliko poslopje za pokrajinski inspektorat. V poslopju bi bila tudi stanovanja za osobe uprave državnih monopolov.

— **Ukinjenje nedeljskega počitka** zahtevajo gospodarski krogi v Virovitici. Svojo zahtevo utemeljujejo s trditvijo, da jim povzroča nedeljski počitek veliko gnetno škodo.

— **Konferenca Južne železnice.** Te dni se vrši v Mariboru konferenca delegatov duhovske, savske in jadranske železnice (bivše Južne železnice) iz Avstrije, Madjarske in Jugoslavije. Konferenca razpravlja o vseh še nerešenih vprašanjih, ki so v zvezi z likvidacijo bivše Južne železnice.

— **Kontroliranje dopustov finančnih uradnikov.** Finančni minister je odobril navodila za kontroliranje dopustov uradnikov njegovega resora. Navodila bodo objavljena v »Službenih Novinah«.

— **Železniške ugodnosti za učitelje Ruse in Francoze.** Prometni minister je izdal odredbo, po kateri uživajo tudi Rusi in Francozi, ki so nastavljeni v Jugoslaviji kot kotraktualni profesorji in učitelji na naših železnicah iste ugodnosti kot profesorji in učitelji, ki so naši državljani.

— **Češkoslovaški učitelji v Beogradu.** Skupina češkoslovaških učiteljev in učiteljic priredi koncem t. m. ekskurzijo v Carigrad. Na povratku se ustavijo izletniki dne 3. avgusta v Beogradu. Na kolodvoru jih sprejme ves glavni odbor UJU.

— **Prepovedana lista.** Notranji minister je prepovedal uvoz in razširjenje berlinskega lista »Acht Uhr Abendblatt« in tržaškega komunističnega lista »Unita«, ker pišeta proti interesom naše države.

— **Kataster v Srbiji in Črni gori.** V finančnem ministrstvu se izdeluje pravilnik o katastru v novo premerjenih katastralnih občinah v Srbiji in Črni gori.

— **Kolonizacija Bosne in Hercegovine.** V sporazumu z ministrom za agrarno reformo je izdal ministrstvo za šume in rudnike uredbu o kolonizaciji v Bosni in Hercegovini. Na podlagi te uredbe bo dalo ministrstvo za šume in rudnike ministrstvu za agrarno reformo na razpolago zemljo, ki se bo kolonizirala z dobrovoljci.

— **Vsi jugoslovanski prostovoljci,** ki reflektirajo na brezplačno zdravljenje v kopa-

liških naj vložijo nekelekovano prošnjo pri ministrstvu narodnega zdravja, ali ministrstvu socialne politike z ozirom na to, v čigavo pristojnost spada določeno zdravilišče. Prošnja je priložiti: 1. uradno zdravniško spričevalo, ki se dobi pri pristojni okrožni vojaški komandi, 2. ubožno spričevalo od občine. Borci iz Dobruđe naj dostavijo odboru svoje točne naslove — njim se bo dostavila »dobrudžanska spomenica«. Vpoštevale se bodo samo one vloge, katerih priložila so poravnali članarino za l. 1927, oziroma so jo pripravniki takoj poravnali. — Iz pisarne »Okrožnega kluba jugoslovanskih dobrovoljcev« v Mariboru.

— **Polet iz Beograda preko Madrida v New York.** Kot poročajo beograjski listi, se pripravljajo jugoslovanski aviatiki, Dalmatince Ignacij Bulimbašić za polet iz Beograda preko Madrida v New York. Če se mu posreči premagati finančne težave, bo startal Bulimbašić že čez poldrugi mesec. Daljava, ki jo namerava preleteti, bo znašala 6000 km.

— **Trgovcem in trgovskim nastavljenecem v ljubljanski oblasti.** Odbor trgovskega dobrodelnega društva »Pomoč« opozarja, da poteka rok za prijave v društvo dne 31. julija t. l. Pozneje se bodo sprejemali člani le po odobritvi odbora. Vsi oni, kateri še niso poslali svoje prijavnice, se pozivljajo, da to zanesljivo store do 31. t. m. Zavaruje se lahko vsak trgovec in nastavljenec. Z ozirom na bojazen, da umrje mesečno 20 in še več trgovcev in nastavljenec, pripominjamo, da se računam na celo ljubljansko oblast 3 do 4 smrtne slučaje v šestih mesecih. Če bi vseh 7000 trgovcev in nastavljenec v ljubljanski oblasti pristopila solidarno v to društvo, bi znašala posmrtnina 70.000 Din nasprotno so pa stroški oziroma prispevki tako minimalni, da jih lahko vsakdo brez težave prenese. Stanovska čast zahteva, da je vsak trgovec in nastavljenec član tega društva. Odbor.

— **Promocija.** Včeraj je bil na ljubljanski univerzi promoviran za doktorja filozofije abs. phil. Fran Vatovec.

— **Iz železniške službe.** V področju ljubljanske direkcije državnih železnic so premeščeni: Fran Smerdu od prometnega oddelka ljubljanske direkcije za šeta prometne službe v Ptuj; Ciril Fabjan iz Škofje Loke kot načelnik postaje v Misljinje; Stefan Zigon iz Ljubljane kot načelnik strojev h kurilnici v Zidanem mostu; Fran Lisjak in Fran Kovič iz Zidanega mosta h kurilnici v Velenje. Dalje sta premeščena Ivan Čop iz Dubrovnika kot postajenačelnik v Višegrad in Franc Stare iz Tuzle kot prožni nadzornik v Travnik.

— **Iz poštne službe.** Za upravnika pošte v Beogradu je imenovan Anton Kacjan. — Vpokojen je uradnik v Zagrebu Rudolf Jerab.

— **Iz policijske službe.** Policijska nadzornika Jaka Podberšek in Jože Gruđen sta prevedena v 4. skupino II. kategorije.

— **Kongres mednarodne turistične zveze** se vrši letos koncem meseca septembra v naši državi. Na kongresu bo zastopanih 16 držav. Udeleženci se pripeljejo v Ljubljano, od tam odpotujejo v Zagreb in Beograd, iz Beograda pa v Split. Na posebnem parniku obiščejo naše Primorje. Na parniku se bodo vršile zaključne konference. Jadranska plovidba bo dala udeležencem na razpolago najlepši luksuzni parnik. Kongresu bodo prisostvovali tudi novinarji iz vseh evropskih držav.

— **Tesla napoveduje polete z brezžično električno silo.** Nikolaj Tesla, slavni jugoslovanski elektrotehnik in iznajditelj mnogih električnih naprav, ki dela že leta na praktični uporabi brezžične električne gonilne sile, je praznovan dne 12. julija svoj 71. rojstni dan. Pri tej priliki se je izrazil napram novinarjem, ki so ga prišli intervjuvati, da ni vinarjem, ki so ga bodo obkrožili aeroplani več daleč časa, ko bodo obkrožili aeroplani svet. Gonili jih bodo lahki motorji, ki bodo dobavljali elektriko iz zraka, kamor jo bodo pošiljali generatorji na zemlji.

— **Nungesserja in Colija niso našli.** Kot poročajo angleški listi iz Nove Fundlandije je misija, ki je iskala s hidroavionom izgubljena letalca Nungesserja in Colija svojo misijo končala ter se je vrnila brez vsakega uspeha.

— **Nov višinski rekord.** Ameriški letalski

poročnik Champion je dosegel nov višinski rekord. Povzpel se je v višino 14.500 čevljev. V tej višini pa so mu eksplodirali cilindri motorja. Letalo je padlo na zemljo ter se vnelo. Po čudnem naključju je ostal Champion nepoškodovan. Imel je celo toliko priučnosti duha, da je rešil aparat, ki registrira višino.

— **Salonski vozovi III. razreda na Švedskem.** Uprava švedskih državnih železnic je uvedla na nekaterih progah ne samo salonske vozove II. razreda, temveč celo salonske vozove III. razreda. Salonski voz II. razreda obstoji iz vestibula. Iz vestibula pride potnik v garderobo, kjer je shranjena tudi prtljaga. Nato sledi salon za kadičle, v katerem se nahaja 12 udobnih klubnih stolov. Iz tega salona vstopi pasažir v oddelek, obstoječ iz dveh manjših salonov za nekadičle. Oprava je okusna, lesena in prevlečena z usnjem. Na stenah vise slike najlepših švedskih pokraj. Ob oknih so zložljive mizice s svetilkami za pasažirje, ki hočejo čitati. Salonski voz III. razreda ni dosti manj udoben.

— **Silna suša v južni Srbiji.** V južni Srbiji vlada zadnje tedne silna suša. V nekaterih krajih je uničen ves letošnji pridelek. Razumljivo je, da spričo tega cene živil neprestano naraščajo.

— **Vsled nepredvidnosti težko ponesrečil.** Delavec France Kolenc je bil zaposlen v Koroševem kamnolomu v Smarternu ob Paki. Te dni je razstreljeval kamenje. Zvrtal je v skalo luknjo ter nasul vanjo dinamita. Ker dinamit ni hotel takoj eksplodirati, je stopil Kolenc bližje, da bi pogledal, kaj ni v redu. V tem hipu je nastala močna eksplozija, ki je vrgla Kolenca na tla, ga poškodovala na glavi in obrazu ter mu odtrgala levo roko do komolca, desno pa v zapetju. Kolenca so prepeljali v ljubljansko bolnico. V slučaju komplikacij utede oslepeti.

— **Zopet razbojniki v slavonskih gozdovih.** V gozdovih v pakračkem okrožju v Slavoniji so se jele pojavljati v zadnjem času zopet oborožene razbojniške tolpe. Te dni so napadli v gozdu Hrudija, na cesti Pakrac—Daruvar, trije oboroženi lopovi s krinkami na obrazu posestnika Sadrnja iz Obrijoža. Ko so planili razbojniki iz grmovja ter ga pozvali z naperjenimi puškami, da naj ustavi, je Sandrin konje pogнал ter razbojnikom srečno ušel, dasi so za njim streljali. Za Sandrinjem je prišla po cesti neka kmetica, ki ni imela pri sebi nič drugega ko kosček kruha. Razbojniki so navalili nanjo liki gladni volkovi, ji odvzeli kruh ter ga pojedli. Orožništvo je poslalo v gozdove patrulje.

— **Pobesnel bik.** Ob Dravi, v bližini Osijeka, ja pasla te dni kmetica Nemethova bika. Nenadoma je bik pobesnel, se zakadil v žensko, jo podrl na tla in jel obdelovati z rogov. Da niso prihletli kmetici na pomoč drugi ljudje, bi jo bik sigurno usmrtil, tako pa je odnesla na spodnjem delu telesa sicer težke, vendar pa ne smrtne poškodbe.

— **Kuga na Kitajskem.** Kot poročajo iz Shanghaija, je izbruhnila na nekem parniku, ki je transportiral 1000 mož južne armade, kuga. Mnogo mrtvecev so pomatili v morje. Da se prepreči razširjenje epidemije, so oblasti odredile, da se morajo trupla zopet iz reke izvleči. Doslej so potegnili iz vode 19 mrtvecev.

— **Letalska nesreča pri Berlinu.** Nad berlinskim predkrajem Rudowom se je pripetila te dni letalska nesreča. Iz višine 1500 m je padlo neko letalo tipa Albatros (Ford) na cesto. Pri tem se je letalo vžgalo. Oba letalca sta zgorela. Neka ženska, ki je stala nedaleč od kraja nesreče, se je tako prestrašila, da je dobila živčni šok. Na letalu sta se nahajala pilot Mühlbach in uslužbenec družbe za brezžični brzojav Wedekind. Pilot je izvajal v zraku hooping. Wedekind pa je nameraval delati poizkuse z brezžičnim brzojavljenjem. Nesreča je nastala najbrže na ta način, da je izgubilo letalo pri hoopingu ravnotežje. Letalo je padlo na drevo ob cesti, nato pa tresčilo z vso silo na tla. Takoj nato je sledila strašna eksplozija. Motor je vrglo 15 m daleč preko neke ograje. Letalo se je popolnoma razbilo. Letalca so potegnili izpod ruševin popolnoma zgledjena.

— **Letalska nesreča v Angliji.** V Angliji so se vršili te dni veliki manevri zračnega brodivja. Pri tem je prišlo do karambolaže dveh aeroplanov. Eno od letal je padlo na zemljo ter se vžgalo. Pilot je zgorel.

— **Vremenska katastrofa na Češkoslovaškem.** Iz Prage poročajo: Te dni se je pojavil v okolici Rudnice ob najlepšem vremenu na nebu nenadoma mal oblak, ki je hitro naraščal ter zavzel v kratkem času velike dimenzije. V hipu se je oblak odtrgal. Silni naliv je povzročil veliko škodo. Vihar, ki je spremljal naliv, je odnesel raz mnoge hiše strehe. Neka žena in neki otrok sta bila težko poškodovana. Vihar je bil tako močan, da je dvignil s tračnice železniški voz ter ga odnesel 20 metrov daleč.

— **Prva ruska cenzorica.** Diplomatska uradnica, 28-letna Ana Borisovna Goldfarb v Moskvi je bila te dni imenovana za cenzorico za prvojavke inozemskih novinarjev. Odlok za bravi, da zato, da bo inozemskim novinarjem pomagala, da ne napravijo v svojih poročilih pogrška. Gospa Goldfarb je že 25 let v diplomatski službi. Govori pet jezikov. Bila je štirikrat poročena in zopet razporočena.

— **Tragična smrt treh jezuitov.** »Le Journal« poroča o veliki nesreči, ki se je pripetila te dni v nekem jezuitskem samostanu v bližini Valencie. Dva delavca sta kopala vodnjak. Pri tem sta se vsled zemeljskih plinov onesvestila. Trem jezuitom, ki so jima hoonesvestila, trem jezuitom, ki so jima hoonesvestila, na pomoč ter so pravtako zleteli priskočiti na pomoč ter so prileteli isto. Ker je prišlo na pomoč prepozno, so se vsi trije jezuiti in oba delavca zadušili.

— **Morilec milijonar Gyt obsojen na smrt.** Te dni se je vršila pred melunskim porotnim sodiščem obravnava zoper milijonarja Gyt-a, ki je umoril, kot znano, svojo ljubico, telefonistinja Marijo Luvigo Beulaget. Za proces je vladalo velikansko zanimanje. Kriminalna stran dejanja je pojas-

njena, psihologična zagonetka pa je slej ko prej nerešena. Dokazano je, da je Gyt, lastnik dveh velikih hiš v Parizu in borzni spekulant, ki je imel pri svojih spekulacijah veliko srečo, svojo ljubico zadavil, nato pa nesel truplo v neki skedenj ter ga zažgal. Kaj je Gyt-a, ki je žival sloves zelo pametnega, hladnokrvnega moža, k temu napotilo, je uganka, ki ne bo nikoli rešena. Gyt je skušal sprva dokazati, da z umorom deklice ni v zvezi, dasi so govorile vse indicije zoper njega. Skrival se je v Parizu, odkoder je pisaril oblastim pisma, v katerih je zatrjeval, da je nedolžen. Bil je tako predrzen, da se je sprehajal s svojo hčerko po Boulevardu, medtem ko ga je iskalo 60 detektivov po vsem mestu. Kmalu po aretaciji je pod težo dokazilnega materiala oнемogel. Ko so ga privedli na kraj zločina, je izbruhnil v krčevit jok in zločin priznal. Izgovarjal pa se je, da je ravnal v silobranu. Ker pa je herkulično rašeni mož močan kot atlet, dočim je bila njegova žrtev nežna, slabotna deklica, je bil ta zagovor že izpočetka prav malo verjeten. Med obravnavo je nastopal Gyt zelo cinično. Skušal je napraviti vtis, kot da je svoje stvari popolnoma sigurne. Opetovano je prekinil govor državnega pravdnika z depaširanimi zafrkacijami, ponovno se je spustil s predsednikom v burne debate. Hotel je pač prepričati sodišče, da je izvršil čin v afektu, češ, da je zgrabil deklico med prepričkom za vrat ter jo pri tem zgolj slučajno zadavil. Sicer pa je umoril Gyt najbrže tudi obe svoji ženi. Obe sta umrli nenadoma, ob priliki daljših avtomobilskih tur. Po obeh je podedoval veliko premoženje. Vendar pa teh dveh umorov po tako dolgem času ni bilo mogoče dokazati. Zagovarjal ga je eden od najslavnejših pariških advokatov, vendar pa vsa njegova retorika ni prav nič zalegla. Po komaj pol ure trajajočem posvetoivanju so ga proglasili porotniki krivim.

— **Blagajnik, ki je 20 let kradel.** Te dni je bil aretiran v Parizu 42-letni blagajnik neke trdke, ki je ponesrečil trdki tekom 20 letnega službovanja 34 milijonov dinarjev. Šele sedaj so mu prišli, in to zgolj po naključju, na sled. Z ukradenim denarjem si je kupil elegantno vilo in dva avtomobila. V bližini svojega poslovnega lokala je imel vrhutega razkošno urejeno stanovanje. Bil je aretiran.

— **Morski raki à la veronal.** Neka kuharica v Parizu je sklenila, da bo okradla svojega gospodarja in svojo gospodinjjo. V ta namen je primešala morskim rakom veronala. Ko sta vsled tega gospodar in gospodinja kmalu po večerji trdno zaspala, je pokradla kuharica vse dragocenosti in vse gotovino, v skupni vrednosti 50.000 frankov ter neznanokam izginila.

— **Zeno ustrelil z dum-dum kroglo.** Posesnik Florian Winkelmayer v Salzburgu pri Thörlu je živel s svojo ženo že par let v prepiru in sovražstvu. Te dni, ko sta se Florian Winkelmayer in njegova žena zopet enkrat hudo prepirala, je pograbil Winkelmayer svojo puško ter svojo ženo ustrelil. Našli so jo s popolnoma razbito glavo. Stene in strop sobe so bile oškropljene s krvjo in deli možgan. Na tleh so ležali kosi lobanje. Preiskava je ugotovila, da je oddal Winkelmayer na svojo ženo dva strela z eksplozivnimi naboji. Drugi strel je bil oddan iz neposredne bližine. Po izvršenem zločinu je morilec pobegnil v gozd, kjer je izvršil naslednji dan samomor.

— **78-letna žena umorila iz ljubosumnosti svojega moža.** 78-letna gosa Stienke v Berlinu je oddala te dni na svojega 73-letnega moža, medtem ko je ležal v postelji, tri revolverse strele. Z dvema streloma je pogodila moža v glavo ter ga smrtno poškodovala. Po dejanju je hotela žena v avtomobilu pobegniti, vendar pa so jo še pravčasno aretirali. Zaslišana, je izjavila, da je izvršila dejanje zato, ker se je njen mož zaljubljal v neko mlajšo žensko.

— **Senzacionalen samomor v Parizu.** Kot poroča »Chicago Tribune«, se je obesil te dni v Parizu v nekem hotelu francoski mornariški aviatik Emard, ki je bil prideljen oddelku za protišpijonažo pri ministrstvu mornarice. Mornariški minister je odredil preiskavo, od katere je pričakovati zanimivih razkritij.

— **Dedinski spor med dvema vladarskima rodbinama.** Med angleško in norveško vladarsko rodbino je nastal spor radi dedščine kraljice Aleksandre, soproge kralja Edvarda VII., hčerko kralja Kristana IX. Angleška kraljevska hiša je testament kraljice Aleksandre, ki je zapustila večji del svojega premoženja v vrednosti okroglih 80 milijonov ruskih kron, norveškemu prestolonasledniku Olafu, izpodbijala. Izpodbijala je zlasti določbo glede dragocenosti, ki so shranjene v takozvani srebrni dvorani palače Marlborough in ki obstoje iz dragocenih starih kov, drugih antikvit, zlatih in srebrnih servisov itd. Kraljica Aleksandra je odločila, da naj pripadajo te dragocenosti njenemu ljubljencu, norveškemu prestolonasledniku, njeni najstarejši neporočeni hčerki in njeni drugi hčerki, norveški kraljici Maud. Na podlagi testamenta kralja Edvarda VII. pa je bila kraljica Aleksandra dolžna do posesti teh stvari samo do svoje smrti, po njeni smrti pa bi se imele razdeliti si dragocenosti med kralja Jurija, kraljico Marijo, Waleskega princa in princesinjo Marijo. Zato je prišlo, kot omenjeno, med angleško in norveško vladarsko hišo do dedinskega spora. Vladarski hiši sta izročili zadevo skupini prominentnih angleških juristov. Ti so izrekli sedaj svojo sodbo. Na podlagi te razsodbe dobi norveški prestolonaslednik, razven dela gotovine, samo dragoceni srebrni servis, ki ga je podaril angleški kraljici newyorški bankir Morgan, kraljica Maud dobi par Rubensovih in Velasquevih slik, ki reprezentirajo skupno vrednost najmanj 30 milijonov kron in ki jih je podaril kraljici Rotschild. Ostale dragocenosti pripadejo angleški kraljevski hiši.

»Hvala za tako božanje. Dasi... morda... Kaj naj zdaj storim?«

»Je prišla peš v park?«

»Ne; ima svoj avto. Voz jo čaka pred mestnim parkom.«

»Potem je stvar priprosta. Skrijte se v avto in prihitite potem s svojim napadom. Žene ljubijo take zadeve v temi.«

Busikin se je ravnal po mojem nasvetu. Posrečilo se mu je izkoristiti trenutek, ko je odšel sofer v gostilno. Bliskoma je smuknil v avto.

Čez dobrih pet minut je prišla gosa Mietleva z vrta, čez pet in četrt minute je odprla vratica in sedla v voz, čez pet in tričetrt minut je zletel zaljubljeni Busikin iz avtomobila na cesto.

Dama je pogledala skozi okno in dejala šolerju, ki je držal Busikina za vrat: »Ni ga treba tepsti! Pustite osla, naj gre! Škoda, da mojega moža ni doma. Peljite zdaj domov!«

Ko je avto odbrzel, sem se približal Busikinu in rekel: »Čestitam na uspehu!«

»Vrgla me je iz voza! Ste videli?«

»Z vsa pravico. Tudi vas je po pravici krstila za osla. Zakaj pa niste v avtomobilu spustili zaves. Lahko bi vas kdo videl v vozu. Dama ne smete nikdar kompromitirati.«

»Toda zakaj pretepati? Tepla me je.«

»Dragi prijatelj — ona je riskirala svoj dober glas. Žena je lahko še tako velika grešnica, toda zmirom bo hotela čuvati svoj dober glas. Na vsak način imate nezaslišano srečo.«

»Jaz?« Pogledal me je ves iz sebe.

»Gotovo!« sem odvrnil. »Ste čuli, ko je rekel: Škoda, da ni mojega moža doma! Ta fraza je bila za vas izgovorjena. Hotela vam je namigniti, da je pot do nje prosta. Vsled tega ne smete izgubljati časa. Tudi druga fraza je bila vam namenjena.« Peljite domov! S tem je hotela ta krasna žena reči, da se pelje naravnost domov, da vas pričakuje. Peljte se takoj k njej in čez par hipov ste naj srečnejši vseh mož.«

Skril sem se za stebel hiše, kjer je stanovala gosa Mietleva, in čakal, da se vrne moj podjelni prijatelj. Dolgo mi ni bilo treba čakati. Vrata so se odprla, najprej je zletel klubuk na cesto, potem palica in za njo Busikin, spodtaknil se in padel po dolgem. Počasi se je pobral, vzel klubuk in palico in odkoracal.

Stopil sem izza stebra in dejal: »Čestitam! Zopet ste imeli uspeh. Jaz tudi nisem nič drugega pričakoval.«

»Da, je dejal negotovo,« bila je z vsem zadovoljna, samo trenutno ni imela časa... je imela drugo delo. Naj pridem drugič!«

»Aha! Vidite! In ste jo poljubili?«

»Da! Štirikrat!«

Ko sva se vozila domov, je dejal strupeno: »Z ženskami moraš tako ravnati, kakor ste vi rekli. Pomežikneš ji in vse naredi. Na zunaj igrajo mirno damo, ki se je ne sme nihče dotekniti doma pa gre morala k vragu. Vseeno je, če je žena poročena ali neporočena, inteligentna ali neinteligentna. Vse ženske so enake. Treba imeti samo korajžje, kakor jaz, pa te obsujejo z uspehi.«

— Wilsonov kuhar od vročine zblaznel. Kot znano, vlada te dni v Ameriki silna vročina ki je zahtevala več človeških žrtev. J. Wellers, znani bivši Wilsonov »dvorni« kuhar, sedaj pa kuhar v velikem restoranu v Coney Islandu je vsled vročine zblaznel. Najprej se je onesvestil. Ko se je prebudil, je tekel po velik kuhinjski nož ter prilomastil z njim v kino, ki se nahaja poleg restavracijskih prostorov. Nastal je silen vik in kriki in vse je drvelo proti izhodu. Med tem je umobolni kuhar dve ženski teško ranil, nakar je zdriljal za nekimi moškimi na ulico ter tudi tam več ljudi nevarno oklal. Nikdo se ga ni upal prijeti. Končno se je pojavil na pozorišču mož postave, ki je oddal na pobesnelega kuharja devet revolverskih strelcev. Prvi strelci so cilj zgrešili ter ranili povsem nedolžne ljudi, z zadnjim pa je policijski stražnik umobolnega pogodil. Wellers je obležal na mestu mrtve.

Ljubljana.

— Zgradba poslopja Delavske zbornice. — Včeraj so pričeli kopati ob Miklošičevi cesti temelj za novo veliko zgradbo Delavske zbornice. Poslopje mora biti do jeseni pod streho, tako da se izvrše tekom zime notranja dela. Prihodnje leto, ko bosta poslopje Pokojninskega zavoda in Delavska zbornica gotovi, bo samo ob Miklošičevi cesti 60 novih stanovanj.

— Gremij trgovcev v Ljubljani obvešča vse člane, da poteče rok za vložitev pridobinskih izjav za dve leti 1928—1929 dne 31. julija t. l. Do tega roka morajo vložiti izjave vsa pridobitna podjetja. Kdor ne vloži izjave pravočasno, se mu občna pridobitna odmeri na podlagi uradnih podatkov. Navedbe v napovedi se morajo nanašati na stanje obratnih razmer v času od 1. julija 1926 do 30. junija 1927. — Načelstvo.

— Mlad kandidat samomora. Ključavničarski vajenec Adolf B. je sicer šele 17 let na svetu, kljub temu pa se je, kot pravi, že naveličal življenja ter je izpil nato predsinčnim manjšo količino joda. Ko ga je pričelo nato malo ščipati, si je premislil ter je mahnil v bolnico, kjer so mu izprali želodec, nakar so ga poslali domov.

Dopisi.

Ljutomer. Kakor že pred kratkim objavljeno, se vrši v nedeljo, dne 7. avgusta t. l. odkritje spominske plošče dr. Franje Miklošiča, največjega jezikoslovca in prileškega rodoljuba na njegovi rojstni hiši v Radomerščaku št. 11 pri Ljutomeru. Slavnost se prične ob pol 11. uri dopoldne s sv. mašo v Kolaričevi kapeli, pri kateri sodeluje domača cerkveni pevski zbor z spremljevanjem domače ljutomerske mestne godbe. Po maši se vrši odkritje spominske plošče na rojstni hiši, pri katerem govore razni govorniki, med temi g. dr. Matija Slavič, univerzitetni profesor g. dr. Fran Kovačič in g. dr. Hohmjec. K temu slavlju se uljudno vabijo vsa domača in sosedna društva, razne korporacije, kakor tudi zastopniki političnih in drugih oblasti. Čeprav se vrši ravno na ta dan popoldne prireditve prostovoljnega gasilnega društva v mestu Ljutomer, naj to nikogar ne moti, ker radi neposredne bližine rojstnega kraja slavnega učenjaka mestu Ljutomer zamore po končani slovesnosti v Radomerščaku kdor že hoče prisostvovati veselici v mestu Ljutomer. Odhod društev in drugih posetnikov tega slavlja ob 9. uri dopoldne od zbirališča pri gostini Kukovec v Ljutomeru skozi mesto v slavljenčev rojstni kraj. Nikdo naj ne izostane od te slovesnosti, da tako izkažemo čast našemu rodjaku slavnemu učenjaku. — »Pripravljalni odbor.«

Ljuba D. Jurković:

PRAVICA SAMOODLOČBE NARODOV — DO ODCEPLJENJA.

(II. del replike na odgovor marksistov.)

Sam Karl Marks je podpiral nacionalistični pokret Ircev za odcepljenje od Anglije, ker je na ta način slabil angleški imperijalizem. Bil je na strani Poljakov, ki so težili za odcepljenjem od Rusije, ker bi se na ta način oslabil reakcionarni ruski carizem. Razume se, da se njega niti najmanj niso tikala nacionalna vprašanja Ircev ali Poljakov; ko se je interesiral za ta vprašanja je imel pred očmi vse drugo, samo nacionalnih vprašanj teh narodov ne!

Tako taktiko so imeli tudi ruski boljševiki še predno so si pridobili oblast. »V opoziciji, tako za časa carizma, kakor tudi za časa Krenskega, so boljševiki stalno povdarjali parolo »samoodločbe do odcepljenja« ter so tudi aktivno podpirali nacionalne pokrete za absolutnim odcepljenjem od Rusije, da bi se na ta način oslabil ruski carizem in imperijalizem.« (Dr. Sima Marković.)

Razume se, da so bili na drugi strani tudi konsekvantni marksisti, ki so vobče prezirali in podcenjevali nacionalna vprašanja in ki so bili na primer proti odceplitvi Poljske od Rusije, ker bi bila to ovira za kapitalistični razvoj države in »ker bi bilo to škodljivo tako za kapitalistični, kakor tudi za delavski razred« (Roza Luksemburg)! Enako je bil tudi Panneroock proti vzpostavitvi Poljske, »ker bi bila ta nacionalna država za proletarijat povsem brezpomembna.«

Ta nasprotna stališča najbolje dokazujejo, da se marksistov nacionalna vprašanja kot taka absolutno ne tičejo.

Ze iz teh konstatacij je jasno, zakaj so marksisti v gotovih trenutkih za pravico samoodločbe, v gotovih pa proti njej.

Poslužujejo se propagande te »pravice«, kakor smo prej povdarjali edino in samo tedaj, če je to v »interesu družbenega progressa, t. j. v interesu osvobodilne borbe delavskega razreda kot celote, v interesu proletarske revolucije. Ta interes je za marksiste najvišji zakon!« (Dr. Sima Marković.)

To pomeni: Če je potrebno, se more prosto tudi na rdeči barjak obesiti nacionalne in nacionalistične barve. »Kajti, pokazati s primenom, da je diktatura proletarijata pripravna za nacionalno osvoboditev malih narodov, pomeni, vreči dinamit pod imperijalistične svetovne sile, ki tlačijo stotine milijonov ljudi najrazličnejših narodnosti.« (Radek.)

Ne gre torej za narode same in za njihove nacionalne probleme, to se marksistov niti najmanj ne tiče, temveč gre nasprotno za to, kako bi se vse te stvari uporabile kot primerno sredstvo za socialno revolucijo. Ne gre za interese malih narodov kot takih, temveč za višje interese — interese socialne revolucije, ki bo, to se razume samo ob sebi, najtežje padla ravno na ledja teh malih narodov, toda na koncu koncev, se marksistov ti mali narodi, kot neke zasebne celote tudi ne tičejo, oni jim vobče ne priznavajo kake specifične vrednosti, to so za njih samo skupine ljudi, ki imajo slučajno, pod vplivom historičnih razmer, iste ali slične prehodne karakteristike, ki pa pridejo sedaj dobro marksistom, kot izredno sredstvo za doseg svojih ciljev. Razume se, da se njih niti malo ne tiče fakt, da bi kak revolucionaren eksperiment mogel biti usoden za individualnost kakega malega naroda, da bi to porušilo mnoge vrednosti, do katerih se je ta narod priboril s težko muko in z mnogimi borbami, da bi ga to vrglo za sto let nazaj itd.; — oni ne vedo za take sentimentalnosti, za njih so to samo buržoazne fraze, kajti če obstoja kak tak mali narod, od kakih 12—13 milijonov ali ne, to je za socialistično družbo povsem vseeno, saj ima kako ameriško mesto več fabri-

škega delavstva, kakor pa tak narod vsega prebivalstva!

Omenili smo že, da konsekvantni marksisti, ki niso hoteli delati kompromisov z osnovnimi načeli marksizmu in čeprav jim je dal za take kompromise sankcijo sam Marks, vendar niso hoteli uporabljati raznih nacionalnih vprašanj kot sredstvo za socialne borbe. Tako taktiko so ti odkrito kritizirali, tako se je Roza Luksemburg, ta »najsi-jajnejša marksistična glava«, »široka duša in veleum«, kakor jo nazivljejo marksisti sami, čudila, kako da so mogli »tako trezni in kritični politiki, kakor Lenin in Trocki s svojimi tovariši, ki imajo za vsako vrsto utopi-istične frazeologije, kakor: razorožitev, zveza narodov, itd le ironično skomizganje ramen,« nasesti tako votli frazi iste kategorije, kajti »famosna pravica samoodločbe nacij ni nič drugega kakor maloburžoazna frazeologija in humbug.«

Tako stališče je povsem dosledno osnovnim načelom marksistične teorije, ki pravilno ne priznava nacij. Razume se, da so ji morali dati marksisti načelno prav, dejali pa so, da »se je prevarila v oceni situacije in zato da je, precejenjavoč trenutno silo internacionalne razredne borbe, podcenjevala v obče nacionalno borbo.«

Lenjin: »Potrebno je, da se nacionalno revolucionarni pokreti v odvisnih in neenakopravnih državah (Irska, Črnci v Ameriki itd.), kakor tudi v kolonijah, direktno podpirajo s strani komunistične stranke dotične države. Komunistična internacionala mora iti do neke skupno in celo v zvezi z revolucionarnim pokretom kolonij in »sostalih držav, ne sme se pa z njimi identificirati, temveč mora brezpogojno ohraniti svoj samostojni karakter proletarskega pokreta, pa čeprav bi bil ta šele v kali...«

(Dalje prihodnjič.)

Radiofonija.

Solnograške slavnostne igre v radiu.

Četrtega avgusta prično v Solnogradu takozvane Festspele, slavnostne igre. Pod vodstvom prvih glasbenikov in umetnikov so izvršene vse priprave in gotovo je, da bodo tam izvajali prve vrste umetniški program. 4. avgusta bodo Kammerspiele, 8. pa Figarova svatba. Drugi spored bo proglašen prihodnji teden. Tuji so prijavljeni z vsega sveta. Te igre so torej svetovni dogodek, ki ga kulturni opazovalec ne sme prezreti.

Zanimivo pa je, kar sem pred časom že omenil, da bodo solnograške igre poslušali mnogi milijoni ljudi raznih narodov. Solnograške igre bodo namreč zvezane po zračni telefonski žici ali po kablju na naslednje radio pošiljane postaje: vse avstrijske, t. j. Dunaj dve, Inomost, Gradec, Celovec, dalje: Praga, Budimpešta, Zagreb, Varšava, Monakovo, Berlin, Frankfurt, Ciri, Paris in London. — Londonski pošiljalec 210 sprejme solnograški program po broadcastingu in pošlje dalje vsem angleškim postajam. Od tu dobe solnograške igre ameriške postaje in tako bo tudi vsa Amerika deležna te kulturne prireditve. Milijoni bodo navzoči v Solnogradu.

Kdor ima v Sloveniji količjak dober aparat, bo mogel poslušati solnograške igre po volji z Dunaja, Monakovega, Frankfurta, Berlina ali od drugod, kakor mu bodo ugodne zračne prilike. Prepričan sem se pred kratkim, kako lepo se morejo loviti vse mogoče evropske postaje samo na kontaktu električne luči. Aparat je bil trocevna Slikovičeva Autodyne, (audionka in dve nizki frekven-). Čul sem najnovejše novosti iz Berlina in Hamburga tako čisto in jasno, kakor čujem tukaj na Dunaju domačega govornika. Ako kdo amaterjev nima tako dobre skice za tak aparat, naj se obrne na mojega sina v Mostah št. 18.

A. G.

Modno pismo.

Moda ne pozna stagnacije. Čeprav se včasih zdi, da se temeljna oblika oblačil tekom par sezon ni izpremenila, so se izpremenili mali okraski in druge malenkosti, ki dajejo oblačilu oni pečat, ki ga imenujemo »zadnja novost«. Na ta način nam je omogočeno nositi obleko, plašč itd. tuintam dalje časa, ne da bi vzbujali utis, da datira iz kake prejšnje mode. Treba jo je pač opremiti z modernim nakitom in ostalimi pripadki, ki jih predpisuje moda kot novost.

V ospredju interesa stoje šal in razna ogrinjala. Toda tudi te stvari morajo do gotove mere z obleko harmonirati. Ni sicer

potrebno, da bi bile napravljene iz istega blaga kot obleka, nasprotno, kontrast je celo bolj priljubljen, vendar pa je treba pri tem opremiti obleko s kakim nakitnim efektom iste barve kot je šal. Zato zado- stuje že pas, dostikrat celo že sama zaponna pas. Pogosto je kombiniran šal iz dvojne materijale. V tem slučaju ga spravimo lahko v sklad z večimi oblekami. Nosijo se tudi pisani in desimirani šali.

Naše slike kažejo par zelo čednih modelov.

Na mnogih poletnih modelih opazamo zopet male ovratnike in kot zadnjo novost jumbo. Mali ovratnik in manjši temno obleko poživijo. Podjeten jumper iz svile, ki se da prati, si napravimo lahko doma.

Gospodarstvo.

GOSPODARSKA SEDANJOST IN BODOČNOST AMERIKE.

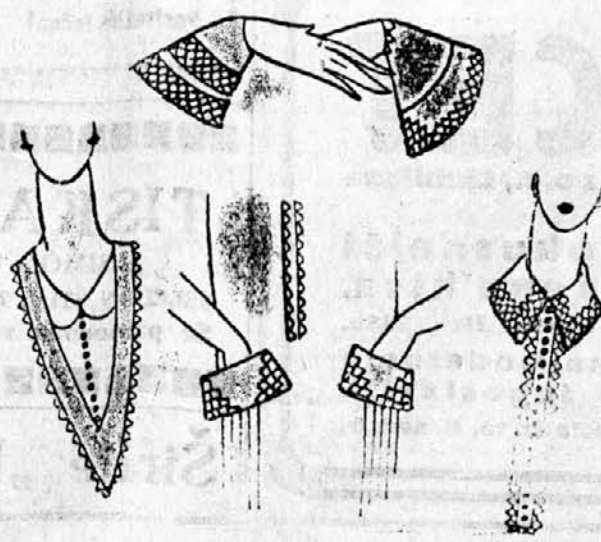
Gospodarski razmah Združenih držav se po mnenju vseh ameriških strokovnjakov neprestano stopnjuje brez pomembnih senčnih strani. Te, vseskozi zasledovane iz-zovejo zmirom pravočasno sredstva, ki bi naprej odklonila vsako slučajno krizo.

V prvi vrsti posveča federalna banka mnogo pozornosti gospodarskim razmeram doma in v inozemstvu in skuša naprej ugotoviti medsebojni vpliv raznih faktorjev na bodoči razvoj. Heaverovo ministrstvo ima poleg koordinacijskih in informativnih nalog tudi skrb za statistiko, ki ne ugovarja samo sedanega stanja, pač pa skuša uganiti prognozo za vrsto bodočih let. Razven teh dveh najvažnejših federalnih zavodov je pa v Zedinjenih državah še cela vrsta institucij, ki stremijo za istim ciljem. Predvsem National Bureau of Economic Research v Newyorku in Institut of Economics v Washingtonu. Pomembnejše univerze kakor harvardska in columbijska mnogo pripomorejo k temu znanstvenemu raziskovanju. Gospodarska meteorologija, kakor je prakticirana v Združenih državah lahko zares osnovno pripomore do popolnejšega poznavanja tega kompliciranega organizma, kakoršno je narodno gospodarstvo in njegove funkcije. Vera v znanost je toliko trdna, da splošno prevladuje upanje, da je potom pravilne diagnoze in primernih obrambnih odredbam možno zagotoviti gospodarskemu razvoju gotovo stabilnost, ki omogoči kar največjo produkcijo in nemoteno distribucijo blaga.

Od Evrope odvzeta kontribucija tekom zadnje vojne je gotovo pospešila gospodarski razmah Združenih držav. Kljub temu pa je vendarle le majhen prispevek v primeri z ogromnimi davki, ki jih beleži predvojna emigracija. Ne da se tajiti, da sta vojna in povojna konjunktura precej pospešili razvoj celega gospodarskega življenja v Združenih državah, vendar pa je bil današnji razcvit pripravljen že dolgo pred vojno polom harmoničnega sodela najvažnejših faktorjev in uporabe energij milijonov delavcev, ki jih je Evropa zatonsj dala k dispoziciji. V prvi vrsti je srednja Evropa napolnila lovarne in rudnike v Pennsylvaniji in pomagala ustvariti najmočnejšo industrijo sveta.

Vojna je pomogla Ameriki plačati svoje dolgove Evropi in postati njen upnik. Kljub temu se morda še izkaže, da ima ta navidez ugodna bilanca morda druge nedostatke. V vsakem slučaju je od vojne povzročena konjunktura pomenila znatno napetost gospodarskih številk, ki je izsilila visoko carinsko obrambo in deloma današnje izsele- ljeniške zakone, ki po gospodarski strani pomenijo veliko izgubo. Vsled vsega tega je možno lažje razumeti stališče amerikan- skih naprednih gospodarjev, ki zro v vojni konjunkturi le epizodo v zgodovini gospo- darskega razmaha, ki je bil že dolgo pri- pravljjan. Na podlagi vesti Bureau of Eco- nomic Reserch znaša porast narodnega premoženja Združenih držav v preteklem letu 80 milijard dolarjev. Ta ogromna vsota, katere pravilnost potrjuje študij Federal Reserve Board je doakz, da se za tak izid Amerika ne more zahvaliti le bežnim do- bičkom, ki so ga dale pošiljalne v Evropo, pač pa organičnemu razvoju svojega go- spodarstva tekom par pokolenj. Ta nena- vadni in hitri porast narodnega premoženja temelji tudi v marsikaterem oziru v inten- zivni uporabi ljudske energije, v popolni organizaciji redukcije in visokih plačah.

Logično je, da so se ob takem hitrem raz- mahu industrije, ki jo brani visoka tarifa, morale kmalu pojaviti diference med zem- ljedelci in industriji. Zadnji parlament je bil



v znamenju prav ostrega boja, ki ga že daj časa vodijo farmari. Kongresu je bil predložen predlog zakona, ki bi naj uredil cene glavnih poljskih pridelkov s pomočjo komplicirane organizacije. Tajnik Mellon je označil ta predlog kot gospodarsko nezdrav in ustavi nasproten in predsednik sam je bil z vso svojo avtoriteto nasprotnik zakonjenja. Danes je težko prorokovati kako bo končal ta boj agrarnih krogov z industrijo, ki ga srečujemo tudi v evropskih državah. Mnogi narodnogospodarski krogi upajo, da pride do sporazuma popolnoma naravnim potom, ker bodo Združene države vsled pomnožitve prebivalstva tihom deset let lahko porabile današnji prebitok.

V trgovski bilanci Združenih držav nampram Evropi se opaža že tri, štiri leta začetek istega procesa. Dokler bodo Združene države lahko izvažale kapital v Evropo, bodo morda lahko obdržale aktivno trgovsko bilanco; toda zdaj diha že marsikatera evropska država svobodnejše in izhaja brez dragih američanskih posojil. Dočim je izvoz iz Združenih držav v latinsko Ameriko, Azijo in Afriko zmiraj večji, postaja Evropa zmiraj slabši odjematelj in zmiraj močnejši konkurent na američkem trgu. Močno zanimivo bo v bodočih letih opazovati gibanje blaga med obema kontinentoma, kjer bo mogoče razlikovati tri temeljne kategorije: sirovine, standardno blago in grobo produkcijo in pa blago izdelave tirja šolane delavce. Dočim se bo Evropa preskrbela s sirovinami drugod in bo kupovala standardno američansko blago v čim najmanjši meri, se bo zanjo odpiral v Ameriki trg za njene specialne izdelke. Pozabiti ne smemo, da vodi naraščajoča blaginja vseh američanskih stanov k večjim kulturnim potrebam, ki jih ni mogoče utešiti le z materijalno blaginjo. Za to bodo evropske države dobro ukrenile, če bodo posvečile posebno skrb dvigu izvoza svojega plemenitega blaga. Izkušnja kaže, da gredo evropski kvalitativni izdelki povsod po svetu in posebno v Ameriki, kjer se pričena ostro čutili potreba, ofrasti se nivelizirajočega obeležja »Main-Streeta«. Račun Evrope je obtežen z desetinami milijoni dolarjev in ta aktivum vzdržuje mnoge glave že danes; o tem priča izjava columbijske univerze in

princetonškega kolegija. Že danes se zdi, da postaja vprašanje vojnih dolgov zmiraj bolj etičen problem, ker bo njegova rešitev tihom časa omogočena po izmeni ki mora nujno nastati v medsebojnih gospodarskih odnosih med Evropo in Ameriko.

Ni treba povdarjati, da se vse to lahko izpolni le v tem slučaju, če oslonec Evropa obvarovana resnejših političnih kriz. Boljše izenačenje razrednih interesov, boljše socialno skrb za delavstvo in njega sodelo v vladi in zakonodaji, njegov vpliv na organizacijo industrije — vse to posledica povojne preporoda, osvoboditve tudi v Evropi nove tvorne sile. Ni potrebno, da bi se Evropa bližala blaginji Združenih držav iz zavisti, pač pa se mora zavedati, da so ugodne gospodarske razmere v Ameriki precej omogočile hitro gospodarsko obnovo Evrope in bližnja bodočnost ji morda dovoli vrnila Ameriki to, kar si je bila prisiljena izposoditi v usodnem trenutku.

BORZE,

dne 27. julija 1927.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0 do 22.785, Berlin 13.51 do 13.54 (13.525), Bruselj 0 do 7.92, Budimpešta 0 do 9.93, Bukarešta 0 do 7.9925 do 8.0225 (8.0075), Kopenhagen 0 do 15.25, London 275.8 do 276.6, New York 0 do 56.94, New York 56.7 do 56.9 (56.8), Madrid 0 do 9.80, Pariz 0 do 223.25, Praga 168.2 do 169 (168.6), Sofija 0 do 42.5, Trst 307.75 do 309.75 (308.75), Stockholm 0 do 15.30, Varšava 0 do 6.45.

Zagreb. Dunaj 7.995 do 8.025, Berlin 113.525 do 0, London 275.8 do 276.6, Milan 307.89 do 309.89, New York 56.7 do 56.9, Praga 168.2 do 169, Curih 1093.5 do 1096.5, českoslovaške krone 166.6 do 167.4.

Efekti.

Ljubljana. Investicijsko posojila 84 do 0, Vojna škoda 343 do 0, Celjska posojilnica 197 do 199, Ljubljanska kreditna banka 147 do 150, Praštediona 850 do 0, Kreditni zavod za trgovino in industrijo 160 do 0, Stavbna družba 55 do 0, Šešir 104 do 0.

Blagovna tržišča.

Ljubljanska blagovna borza (27. t. m.).

Les: Tendence čvrsta; zaključenih je bilo 5 vagonov bukavih drv, feo vag. meja po 22. — Deželni pridelki: Nudi se nova baška pšenica, 78 kg, 2%, brez doplačila, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni, prompt. po 342.5 do 345, za avgust, septem. pa po 350 do 352.5; nova sremška pšenica, 30 kg, 2%, slov. post., mlevska tarifa, plač. 30 dni, promptna po 340; turšica, baška, slov. postaja, plač. 30 dni, promptna, navadna tarifa po 240, mlevska tarifa pa po 235; turšica srbijanska, slov. post., plač. 30 dni, promptna, navadna tarifa po 230, mlevska tarifa pa po 227.5; moka 00, iz stare pšenice, feo Ljubljana, plač. po prejemu po 515. Tendence čvrsta; zaključkov ni bilo.

Sport.

Charles Hoff — trener na Poljskem. Ker je norveški lahkoatletski savez proklamiral Ch. Hoffa za profesionala, namerava Poljska angažirati slavnega skakača za svoje olimpijsko moštvo kot trenerja. Sicer se je Hoff pritožil proti odloku norveškega saveza in je odločen, braniti se z vsemi sredstvi.

Iz mednarodnega ringa. Fidel la Barba, američanski boksčampion mušje teže, je premagal v Čikagi Angleža Pal Mooreja v petih na 10 rund gladko po točkah. — Bokser teške kategorije Monte Munn je porazil v New Yorku Angleža Alf Brighda že v tretji rundi knock-out.

Lowe dobil Harveyev zlati pokal. Angleška amateur atletic association je prisodila Loweu zlati Harveyev in Jackson memorial pokal za izborne uspehe, ki jih je dosegel pri lahkoatletskih prvenstvih v Stamford-Bridge. Lansko leto je prejel to odlično nagrado Nemec dr. Peltzer.

Poljska damska prvenstva v Poznanju so pokazala prav dobre uspehe ter več poljskih in jeden svetovni rekord v obojročnem metu kroglice. Doseženi uspehi so: met kroglice: Konopacka 10.02 m poljski rekord — obojročni met kroglice: Konopacka 18.41 m (svetovni rekord) — skok v dalj: Freiwald 4.76 m — kopje: Lonka 29.5 m — disk: Konopacka 35.63 m (poljski rekord) — 80 m lese: Sabinska 14.2 sek. — 250 m: Czajkowska 20.9 sek. (poljski rekord) — 1000 m: Kilos 3.22.2 — štafeta 4 × 75 m A. Z. S. 31.01 — štafeta 4 × 200 m: A. Z. S. 2.01 (poljski rekord) — skok v vis: Czajkowska 1.35 m.

Rigoulet poletnil 107.5 kg. Znani francoski profesional je poletnil pred par dnevi z desnico 107.5 kg in postavil s tem nov svetovni rekord. Prejšnji rekord je stal na 107 kg in ga je napravil tudi Rigoulet 31. oktobra na Dunaju.

KAKO SI PREDSTAVLJA BYRD LETALO BODOČNOSTI.

Richard E. Byrd, ki je prvi preletel ocean s trimotornim letalom rekordne teže in štirimi močmi, se je izrazil, da so vsi današnji letalci le pionirji. Avijatika je še vedno v povojih. Letalci, ki podvezajo dandanes drzne polete in riskirajo pri tem življenje, orjejo ledino ter pripravljajo teren novi dobi, ki se prične najpozneje v 10 letih. Tedaj bo potovanje po zraku nekaj vsakdanjega kot je dandanes potovanje s parnikom ali vlakom. Nesreče seveda ne bodo izključene — saj tudi pri železniškem in povodnem prometu niso — vendar pa bodo sedeli ljudje v aeroplanih brez skrbi in potovali z bliskovito naglico okoli sveta. Potovanje preko Atlantskega oceana bo enodelski izlet. Američani bodo potovali ob sobotah zvečer v Evropo, Evropejci pa v Ameriko na oddih. V ponedeljek zjutraj se bodo vračali spočiti na delo. Letalo bodočnosti bo ogromna zračna ladja s šestimi motorji. Motorji ne bodo vsi h kratu delovali, marveč bodo trije — ali vsaj dva — v rezervi za slučaj kakšnega defekta. Letalo bo imelo hermetično zaprte kabine, v katerih bodo potniki komodno sedeli, ležali ali spali, čitali knjige in poročila, ki jih bo beležil radio, poslušali koncerte iz vsega sveta ali pa igrali šah. Dihali bodo vse čas umeten zrak. Letalo bo letelo najmanj 20.000 čevljev nad zemljo, to je nad oblaki in meglo in nad močnejšimi viharji. V tej višini pihata enakomeren veter od zapada proti vzhodu. Zrak je zelo redek, temperatura zelo mrzla. Zato bodo kabine hermetično zaprte, letalo pa bo moralo leteti z veliko brizno, da se bo moglo odbržati v redkem zraku.

Jan Weiss:

10

Baraka smrti.

»Koga neki? — je siknil Čap, grozeče rastoč iz svojega ležišča. — »Boga ni! — Moli svoje brke, ki se v njih gibljejo uši! — Moli svojo srjaco, — posejano z gnidami... Moli svoj žolodec, v katerem se kuha in vre, — kakor v kotlu. — Tam, — tam tihi bog! — Tam je zaščemljen med dva tramov. Čap se je zgrabil za senca in padel vznak. »Pripovedujmo si — o — življenju — je rekel Zelnika. »Kdo izmed vas je živel? — Kdo — je ljubil? — »Ko sem — bil mlad, — se je tiho in počasi spominjal Křeček, »so se dekleta namer obekala. — Vsako — nedeljo — druga, — rdeča, — modra, — bela, — to je bilo bab!... Po noči so pa bile za mejo vse enako črne in so šle vse enako v slast. — Užil sem od vsega, — jedel od vsega, — pil sem vse, tisočkrat sem se opil, — tisočkrat sem se streljal, — neki dan sem se pa oženil. — Kaj naj ti da žena? — Eno in isto. — To, kar ti je dala — prvič — in najlepše — da ti daje — večno. — Vsega sem sit, — vse poznam — in se ne bojim umreti. — Samo še nekaj bi rad poznal. — Svoj živ dan — še nisem pil — kontuševke. — Se to bi rad poskusil — pa umrl. — »Kaj pa ti, — materino dete, — je nagovalih Zelnika Gruberja, — »ti pa najbrž še ne poznaš ženske... »O, poznal sem jih nekaj, — je plaho zašepetal Gruber. »No, pa si že občeval z žensko? — je

naprej spraševal Zelnika, razvnet od plehke čutnosti svojega domisleka in slasti, užaliti in umazati Gruberjevo nedolžnost.

»Jaz ne vem... — »Ti mogoče sploh ne veš, kaj je to ženska? — se je dražil Zelnika, pozabivši na vse svoje bolečine. In z namereno surovimi besedami vzel iz drastičnega slovarja pubertete, mu je risal spolno srečanje moškega in ženske, spremljajoč te besede s sladostnimi gibi.

»Ti tega nisi vedel? — je sočutno vprašal, — »menda zato tako nerad umiraš... Gruber se je že zdavnaj skril pod odejo, pa še usesa si je zamasil, tiho miteč. Naenkrat je pa, ko da bi dušil, strgal raz sebe odejo in dvignivši se napol iz čap, je vrgel pokonci glavo in zažugal z vzdignjeno pestjo.

»O, vi rablj! — Morilci! — Tirani! — Kako ste me onečastili! Kako ste me pokvečili! — Bil sem — čist, zdaj sem brez sramu! — Bil sem pošten — zdaj kradem! — Spomin mi slabi, srce mi odpoveduje. — Bele moje roke — so popokale od mraza in umazanca. — Moji — lasje — so skoraj izpadli, — kolikor ne, — so sivi... — »Tiho, — tiho! — Slišite? — Kraguljčki — — — od daleč... — »Barešu se je bledlo... »To se pelje Gira! Hitro! Hitro! — Sedemo v trojko, — sani se pa razvalijo — po stepi, — kraguljčki — zažvenketajo — da pojde mraz — po kosteh... Slišite... cink... cink... »To bomo zakrokali... »sto, tisoče rubljev, ček, držeč se za glavo, »sto, tisoče rubljev, — kdo mi pomore? — Koliko noči bom živel, — stokratno, — nebrzdano in divje, —

kako bom gorel! — In muzika, — sladko — ko pekló! — Kako se bom napil! — napil do onemelosti. — To bo noč. — Kaj bom pa pil — ? — Hej — doktor! — Sto let nisem pil — glava mi trešči — doktor, odreži mi najprvo glavo, — potem se bom napil! — Stotisoč dam tebi, — stotisoč zapijem!

»To je čudno, — je rekel Čap, — dovolj, da zapreš oči, pa ti sanje blodijo po glavi, — divji film. —

»Jaz sanjam, — je rekel Zelnika, »ne da bi mi bilo treba — zapirati oči. Ravno sem — na travi, — solnce žge, — na trati pa mečejo zmrzle čunje in kosti. — Kakšni nesmisli! — Zda sem pa na dvorišču pri Čejnarjevih, — gledam skozi okno, — kaj dela Madla. — Jata psov — me napada, — deset jih je... stari znanci, ki me gonijo v vsakih sanjah... —

»Mraz mi je, — mraz... — Gruberja kopicke se je zamajala. »Zakurite, če ne bomo zmrznili... — »Slišite, — se je bledlo Barešu, — »zvonečki! — Jira se bliža... —

Zelnika je pa spet pripovedoval: »Poglejte no! — Ze spet sem v gostilni. — Gramofon brenči, — v kuhinji se pa žge margarin. — Samo oči zaprem, — pa sem takoj spet v baraki — smrti. Vsako grčo vidim v tramovju — kakor je v resnici. — Tam pa imajo denar, — tisoče, — milijone, — oh, škoda, da le sanjam... — Odeja se je zagrnila, voščeni obraz je utočil v temi.

Soparna, brezmejna tišina je pokrivala umirajočo pričo. — Bog ve, koliko časa je preteklo, bog ve,

koliko in kakšne nezmislne sanje so se odigrale v teh sivih bubah...

Pa je spet kdo spregovoril v brezkončni tišini. — Srednja kopicke se je zganila. — S koloni podprta lopa se je sesula, pojavile so se najprvo oči, za njimi usta, iz odeje se je izmotal vrat, suh in tenak, nazadnje je cel Čap sedel na svoje ležišče.

»Če boste molčali, — je plaho zašepetal s skrivnostnim glasom, vam povem, kako pridemo od tod... —

Naravnosti presenetljivo so se na te besede vse bube vznemirile. Kakor, da je prišla ura njihove godnosti, — so se pričele hupeti iz svojih ležišč. Sivi omot je odnehal na vrhu in vse glave so se skoraj istočasno pokazale zunaj.

»Kako? — Kako pridemo od tod? — so klicali glasovi.

»Prisežite, da boste molčali... — »Prisegamo — — —

»V prični so tajna vratica, — nihče — ne ve zanje... Vodijo do tajnega hodnika... —

Naenkrat je zaplakal Gruber: »Vzemite me seboj! — Ne morem — sam — ne morem... —

Pozor! — je kričnil Čap. — »Tukaj je stopnica! — Pozor na vijugaste stopnice! — Tukaj se pripognite! — Privijte ovratnike! — Voda teče za vrat!... — »Ne morem! — Ne morem! — je pohteval Gruber. »Prsti so mi stekleni! — »Kar pusti jih! — mu je šepetal Křeček v uho. Njune kopicke so se namreč stikale. — »Kar naj gredo! — Nam bo vsaj denar ostal! Milijoni!... —

(Dalje prih.)

Carinsko posredniški in špedicijski bureau

»GROM«

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brzojavkam: »GROM«. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulturnimi pogoji.

Zastopniki družbe spainih voz S. O. B. za ekspresno pošiljke.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi

najfinejši in najokusnejši

namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. — Telefon šte. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstr.

Na veliko!

Nizke cene!

GALANTERIJA

D. M. C. prejico, dišeča mila, žlice, vilice (pribor) alpaka, aluminij, škarje za prikrejevanje in obrezovanje trt, žepni noži, glavniki, razni sukanci, dreta, svila v vseh barvah samo pri

JOSIP PETELINC-U, Ljubljana

Blizu Prešernovega spomenika, ob vodi.

Postrežba točna! Nizke cene! Na veliko!

TISKARNA »MERKUR«

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 2852.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Se priporoča za vse v tiskarsko stroko spadajoča dela

Širite »Narodni Dnevnik«!



WECK

čaje in aparati za ukuhanje so najcenejši, ker so najboljše. Znatno znižane cene. Ugodni pogoji! Tovarniška zaloga: Krekov trg 10 pri trdkri Fruktus, Ljubljana.

Prodaja se ceno

pohištvo, štedilnik in mala pečka. Naslov pove uprava lista.

»Ullstein's Weltgeschichte«

(elegančno vezano) za din 1000 naprodaj. Naslov v upravi.

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—.

KUPIMO

sledede knjige — tudi rabljene: »Trije mušketirji«, »Dvajset let pozneje«, »Deset let pozneje«. Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana.

Prodajalka

dobra moč v mešanem blagu, želi premeniti mesto. Cenj. dopise na upravo. Cenja lista pod šifro »Zaneeljiva«.

Drva - čebin

Wolfova 1/II. - Telef. 55.